

Normandië - Jersey - Bretagne najaar 2019

Elke avond opnieuw schrijf ik in enkele woorden de indrukken van de dag neer. Zo ook tijdens deze reis. Ik stel vast dat ik geregeld en meermaals "mooi" en "prachtig" gebruik om te beschrijven wat bleef hangen want het fotomateriaal alleen is niet altijd genoeg.

Ons huisje proper achtergelaten. De Meriva volgestouwd, een nachtje slapen in Putte bij Toon. Na het ontbijt uiterlijk tegen 9u30 vertrekken? Ja hoor om 9u20 zijn we klaar. Alles liep volgens plan. Tot Jan de motor startte...geen geluid...even telefoontje naar Toon, een ditje en een datje, nog eerst eens proberen ...nooit klonk het geluid van een startende mbh zo mooi ! Genezen ! We vertrekken dan toch zoals gepland. We tanken nog even bij Vervloet in Duffel maar daar geraken we niet weg. Geen leven meer in te krijgen. We bellen VAB maar Paul Vervloet onze garagist sinds vele jaren gaat zijn "box" even halen, vreest luidop voor een kortsluiting maar dat is het niet, zijnen "box" krijgt ons Elna direct aan de klap. Ondertussen stopt ook VAB, die we eigenlijk al terug afgebeld hadden, maar de man wil toch even testen of de alternator het nog wel doet. Ja, zo klinkt het, hij doet het perfect. Conclusie van 2 vakmannen terplaatse, en - om het met de woorden van Toon te zeggen - "de batterij is choco".

De garagist komt even later terug met een vouwmeter, doet teken naar één vd werkmannen in zijn garage en vwalla daar wordt een spiksplinternieuwe batterij aangedragen en een kwartiertje later rijden we Duffel uit richting Le Tréport. We kiezen N-wegen en D-wegen en rijden kilometers lang door kale korenvelden en in de verre verte en zelfs aan de horizon verraden stofwolken dat tractoren de pas gemaaide hooivelden al aan het omploegen zijn. Neen hier geen in witte plastic ingepakte hooiblokken maar wel mooie rollen die liggen te wachten om keurig opgestapeld te worden.

Rond 16u arriveren we in **Le Tréport**. Na een slaatje met koude kip van thuis, nemen we een douche, fietsen op om de zon te zien zakken in de zee. De Fenicular brengt ons MET fiets en al naar boven op de krijtrotzen waar we de avond zien vallen op de zee...

Een totaal ander decor dan enkele uren geleden toen we nog in Duffel aan de sukkel waren. Hier in Le Tréport beseffen we pas dat we in vakantie zijn. Een eerste halte die al kan tellen wat natuurschoon betreft.

28aug

Deze voormiddag fietsen we naar **le Chateau d'EU**. Het is het kasteel van Koning Louis Philippe met prachtige tuinen. Versailles in mini mini versie.

In **Mer les Bains** staan unieke huizen waarvan de gevels beschermd zijn door Unesco. Ze dateren uit de Belle Epoque. Jammer genoeg zijn deze wat nog overblijft van de bombardementen in WOII. Dit weekend herdenkt men de bevrijding door de Canadezen op 1 september wiens vlag hier overal wappert. De verse kabeljauw aan de haven kost slechts 17€ de kilo. Ons avondeten is gekend en het was heel lekker!

29 aug

We rijden een kleine 10km verder naar **Criel sur Mer** waar we een wijdse kijk hebben op krijtrotsen en glooiend landschap. We staan hoog en op de eerste rij! We wandelen het keienstrand af en naargelang de stand vd zon lijkt het of de krijtrotsen licht geven. Later op de dag willen we toch eens zo een "falaise" trotseren en langs kleine wegeltjes en paadjes worden we na een uurtje klauteren beloond met een adembenemende uitkijk! We dalen af door de pas gemaaide hooivelden waarna een glaasje witte wijn wel verdiend was.

30 aug **Villers sur Mer**

We rijden door mooie dorpen en gaan ook de hoogte in via le Pont de Normandie, de oude en de nieuwe! Spectaculair!

Het plekje voor vandaag en morgen is bij een oude boerderij met een uitzicht dat we nooit konden bestellen. De weilanden liggen er moe en verlaten bij, ze hebben alles wat goed was uit de natuur aan mens en vee gegeven. Nu lopen er kindervoetjes over die proberen een vlieger in de lucht te krijgen.

De grote vrachtschepen aan de horizon, de spiegelgladde zee en de rust van deze boerderij maken de foto speciaal!

31 aug **Blonville sur Mer - Deauville**

Gisteren fietsten we naar beneden, werkelijk echt naar beneden, naar Villers sur Mer. Een kleine badplaats met mooi zandstrand met lange wandeldijk. En vandaag reden we de andere richting uit. Blonville sur Mer en deze afdaling was minder spectaculair. Wat een lange mooie boulevard! Er komt geen einde aan. De strandcabientjes en parasols variëren van kleur en vorm. Hoe dichter we bij Deauville komen hoe mondainer. Deauville is in feite gespaard gebleven van zware bombardementen en heeft weinig of geen schade geleden. De rijken der rijken hadden hier hun optrekjes, het ene met al een grotere toren dan het andere. Mooie tuinen en kleine parkjes omringen de wijken en geven een mooi verzorgde en frisse indruk. De architectuur van de gebouwen zorgen voor een ongeziene variatie van stijlen en materialen, niet één huis is hetzelfde. De havengeul van Deauville is de natuurlijke grens met **Trouville**, een badplaats met evenveel glans en stijl.

We zetten ons uit de wind en genieten van een slaatje en belegd broodje. Na een koffietje en enkele boodschappen fietsen we langs de Avenue de Brigade Piron. Niet alleen deze laan maar ook een klein monument vormen een mooi eerbetoon aan de bijzondere Brigade tijdens WOII

1 sept

In 1996 bezochten we samen met onze kinderen reeds Normandië. Nu bezoeken we plaatsen waar we toen niet toegekomen zijn.

Het is zondag, we vertrekken op tijd. Eerst even halt houden bij de bakker voor croissants en brood. Net buiten het dorp stoppen we naast een mooie kustweg en nemen ons ontbijt met zicht op zee.

We rijden 70km langs en door kleine kustdorpen, ook door de velden. Het is een mooie rit op zondagochtend. In **Bayeux** lijkt het of we midden in een park staan. Mooie rustige camping.

We hebben een hele namiddag tijd om deze stad met de fiets te verkennen. Bayeux was de eerste stad die bevrijd werd in juni 1944 en werd gespaard van verwoestingen en straatgevechten. "Den Duits" gaf zich hier gemakkelijk over. Maar Bayeux is ook een oude stad die alle veroveringen in de geschiedenis heeft overleefd. De souvernierwinkels herinneren de toerist naast alles van WOII ook aan de tijd van ridders en jonkvrouwen en een indrukwekkend 70m lang wandtapijt. We bezoeken daarna een mooie tuin waarin blanke zuilen staan. De herdenking van méér dan 2000 verslaggevers, Europese journalisten die sinds 1945 omgekomen zijn bij gewapende conflicten. Op de zuil van 1989 staat Danny Huwe...

Er zijn maar liefst 145 hotels in Bayeux waarvan vele ondergebracht zijn in oude imposante gebouwen soms wel daterend van de 14de eeuw!

Bij een brasserie van Reine Mathilde proeven we calvados...spijtig, is niks voor mij... deze "eau de vie" laat ik volledig over aan Jan.

Onderweg hingen er langs de weg foto's van gesneuvelde soldaten, met vermelding van hun naam en nationaliteit en "WII HEROES". Dankzij hen hebben we het Europa van nu. Heroes, dat zijn ze en blijven ze voor altijd!

2 sept

We slapen wat langer, ontbijten en laten de dag rustig zijn gangetje gaan. We fietsen door parken en kleine straatjes van Bayeux en na het avondmaal rijden we terug om dit mooie stadje bij valavond te zien. De mooie verlichting geeft een feërieke sfeer aan kerken en oude gebouwen.

3 sept **Omaha Beach - Colleville sur Mer**

We wandelen naar het Normandy American Cemetery and Memorial omringd door grote tuinen en met verzorgde grasperken met witte Latijnse kruisen en

Davidsterren uit Italiaans marmer. In elke richting staan ze kaarsrecht naast mekaar. Allen, meestal jonge soldaten, sneuvelden ook naast mekaar... het is aangrijpend en indrukwekkend.

Een bus Hollandse tieners komt nogal luidruchtig het domein op en ik hoor een meisje zeggen dat ze blij is om nu in een tijd van vrede te leven in Europa. Waarop een jongen antwoordde "geef mij maar nazi Duitsland".

Mijn maag draaide ... ze waren misschien nog wat jong, deze jongeren hadden het te druk met Pokémon zoeken...

Een werkmans rolt met een rolborstel zeep over de kruisjes, dit gebeurt tweemaal per jaar vertelt hij me. Naargelang het weer en de bomen die vlakbij of veraf staan, worden de kruisjes groen. Maar men grijpt vlug in zodat de 9 387 kruisjes mooi wit blijven.

Het klokkenspel in het midden bovenop de Chapel speelt het Amerikaans volkslied en plots blijven vele bezoekers staan. Daarna volgt de Last Post. Een groep bezoekers uit Amerika brengt hulde aan de gesneuvelde landgenoten. Tot viermaal per dag gebeurt zo een korte plechtigheid en dat gaat heel het jaar door.

Op het strand van **Saint Laurent sur Mer** staat het monument van Les Braves, zij die hun leven offerden om Frankrijk te bevrijden. Drie elementen : de vleugels van de hoop, de vrijheid en broederschap. Indrukwekkend mooi is de weerkaatsing van zonlicht en het zilver van het water dewelke maken dat deze vleugels bijna willen opstijgen...

Vandaag rijden we langs dorpen, door velden en holle wegen. Maar vooral door de groententuin van Normandië. Velden vol savooien, prei, kolen, enz...

We stoppen aan de voet van de vuurtoren, **Le phare de Gatteville**. Vele bezoekers trotseren de 365 trappen...wij genieten samen met nog vijf andere campers van dit mooie uitzicht, de zee, de wind, de meeuwen en de rode zon die ons welterusten zegt bij het ondergaan.

Er werd aan de deur geklopt. Een man met stationswagen stelde zich voor als traiteur. Hij rijdt de mobilhomeparkings af met klaargemaakte gerechten. Hij had een Normandische visschotel bij met mosselen en st. jacobsvruchten voor 7,5€ pp. Het was super lekker en Jan kreeg er nog een pot chocomousse bij.

4 sept

We rijden weer langs kleine dorpen en lege wegen. Dit is de groentetuin van Normandië tot we in **Cherbourg** aankomen. De haven was mee van de belangrijkste tijdens de oorlog, de artificiële stormkeringen liggen nog voor de haven van Cherbourg. Wat was er eerst, de film of de paraplu's. Wat ooit de Bank van France was, is nu het atelier van de enige veritable handgemaakte Cherbourg paraplu met rond handvat. De film kwam later. We fietsen langs de jachthaven waar duizenden bootjes liggen, langs Napoleon

die zijn eigen park heeft, langs gezellige straatjes en mooi aangelegde tuinen en parken. Le biscuit de citron et la tarte citron zijn gekende lekkernijen v Cherbourg en ja het is een suikerbom!

We staan aan de haven naast "La cité de la mer " een indoor attractiepark voor gezinnen en waar in een afgedankt droogdok een enorme duikboot ligt, Le Redoutable, maar dan boven water. Dan worden in de yachthaven de lichtjes aangestoken, nu de sterren nog...

5 sept

We volgen nog steeds de kustweg "**La Route de Caps**", route die nu en dan landinwaarts gaat door kleine dorpjes maar meestal hebben we de zee aan onze zij. We arriveren in le **Nez de Jobourg**. "Le Nez" is Normandisch voor "cap". We hebben weer een prachtige baai voor ons met links en rechts groene weiden waar bruine koeien grazen, maar bij nader inzien vertelt een bord dat het stieren in het wild zijn...

We zien het eiland Guernsey...en dat kost ons geld. Zoals elke ochtend zet ik even de 4G op en lees berichten en mails. Plots een sms v Scarlet dat ik buiten het pakket al 40€ gebruikt heb !! Ik lijk geconnecteerd te zijn met Guernsy !! Ik bel het gratis nummer v Scarlet, de jongen aan de andere kant vd lijn begrijpt niets van mijn uitleg en verbreekt de verbinding. Als we eerstdaags op een camping staan en terug wifi hebben, gaat dit wel een staartje krijgen. 40€ potverdekke en we zijn in Frankrijk en niet op dat eiland, dit moet geregeld worden.

De wandelingen zijn heerlijk, de wind blaast in de goede richting en de zonnestralen komen onze richting uit. Het verre wijde zicht doet deugd aan onze ogen. Wanneer de zon ondergaat nemen de sterren en de maan het firmament over en op de horizon vaart een cruiseschip...

6 sept

We doen de nodige inkopen in de supermarkt en rijden naar **Carteret** waar we met onze neus bijna in de duinen staan. Ondanks de wind en grijze wolken maken we een mooie strandwandeling waar keurige strandcabientjes deze zomer weer van dienst zijn geweest. In de kleine haven varen de vissers binnen, kleine bestelwagens rijden af en aan om de vers gevangen vis naar de klanten te brengen.

We drinken onderweg een wijntje en proeven een glaasje cider, cider waarvoor Normandië is gekend alhoewel ik nergens een appelboomgaard heb gezien. De camperplek loopt vol. Vele nationaliteiten ontdekken samen een mooi stuk

Frankrijk.

7sept **Coutances**

Coutances is een hoog gelegen oud stadje met mooie kathedraal en oude soms vervallen kerken. De kathedraal heeft vele kleine zijkapellen waarvan één nog met volledig originele beschilderde muren en met houten beschilderde zuilen. Ik brand een kaarsje voor wie het nodig zou hebben...

We doen de wandeling zoals op het plannetje is uitgestippeld door smalle kleine straatjes, langs gevels met grimmige hoofden en langs oude hotels - met grote rechthoekige binnenkoer - die omgebouwd werden tot wooneenheden. De vele brievenbussen verraden dat er wel wat volk woont. Het Hotel de Ville is majestueus groot waar de Franse en Europese vlaggen de wind mee doen wapperen.

De natuur is nooit ver af want waar je ook staat je kan de bossen en velden daar beneden in de verte steeds zien.

Maar dit stadje heeft mooie tuinen in terrasbouw, met een weelde aan alle kleuren bloemen en daarbij horende geuren. Heerlijk! **Le Jardin des Plantes** is leerrijk. Op een bord staan een aantal Franse spreekwoorden en het is aan de bezoekers ze in de bloemenperken terug te vinden. Fontein en zorgen voor verfrissing en stappen langs een spiraalvormige haag brengt je hoog boven in de tuin.

8 sept **Regnéville**

We komen recht op de zee af, maar de zee is er vandaag niet. De stand van de maan heeft het getij in de hand. De bootjes liggen op het droge... Regnéville heeft een ruïne van "le chateau" van Charles de Slechte met zicht op zee. We parkeren in de schaduw vd toren en schenken koffie op. Het is er zo rustig en stil. De vogels laten wel van zich horen, want wat verder ligt hun natuurgebied voor vele soorten vogels. Het is verboden voor de mens. In de late namiddag zijn we in **Donville les Bains** vlak naast **Granville**. Hier blijven we een week staan.

9sept **Donville - Granville**

We gaan onze fietsroute voor morgen uitproberen, want om 7u moeten we al in de haven zijn voor de ferry naar **Jersey**. Het is een kwartier steeds bergaf, maar echt heel erg bergaf, de remblokjes staan warm. Granville is een havenstad en heeft voor mij eigenlijk niets dat gezelligheid uitstraalt. Maar dat komt misschien door de donkere lucht en de regen die we tot nu toe nog niet hebben gehad. Onze mbh mag hier vier dagen in "garage morte" blijven staan voor 8€.

10-13 september **Jersey**

Om 6u loopt de wekker af, vlug iets eten, fietsen op en in het pikkedonker naar de haven. We moeten om 7u inchecken. Om 8u vertrekt de ferry de zee is rustig en toch werd ik misselijk. De golfslag wordt grimmiger, dit komt door het samenspel van getijde, de wind en de stromingen tussen het eiland en het vaste land. Met een "papier zakje" ga ik op het dek staan en kijk ver over zee. Eens de ferry de haven binnenvaart is het al bijna over.

In het hotel mogen we onze bagage achterlaten en na koffie en klein ontbijt beginnen we aan onze rondrit v/h eiland. Er zijn 13 verschillende fietsroutes, je kan van de ene kleurroute naar de andere. De vergezichten zijn schitterend en soms adembenemend!

Een lokale bewoner duidde een aantal verborgen pareltjes aan op de kaart. Een vijver van "one square mile" ontstaan door graafwerken v/d Duitsers, is nu de broedplaats van vele vogels uit alle windstreken, vooral trekvogels vanuit Z.Afrika komen hier broeden. De man voegde er nog aan toe hoe deze vijver slechts een speldenprik groot op de wereldkaart is, toch hebben vogels v deze plek een broedplaats gemaakt. The power of nature!

We fietsen kilometers langs de promenade met mooie huizen, bloemperken en palmbomen! Het taaltje verstaan we niet, is het Frans met een Engelse tongval of andersom ?

Na het ontbijt gaan we langs een apotheek om een pilletje tegen zeeziekte te halen voor de terugvaart morgen.

Ondertussen hebben we verschillende versies gehoord over de cirkels in de ramen.

- Decoratie van vroeger, dat was toen de stijl v/d huizen.
- voor een betere lichtinval in de tijd dat er nog geen elektriciteit was
- men kon toen nog geen platte ruiten maken, ze werden geblazen, vandaar dat er in het midden een punt is.
- het zijn geblazen ruiten, "bottle windows" niet alleen in Jersey maar komt v Engeland.

Jersey is welstellend, er zou geen armoede zijn en weinig of geen criminaliteit. Uitzonderd drugs, maar dat heeft meer met geld te maken...

De welvaart zou zo groot zijn dat men jongeren het eiland afstuurt om de echte wereld te verkennen. Er zitten geen mensen te bedelen en je kan je achterdeur altijd loslaten. Drie kleine centra zorgen voor "charity" door hergebruik, restaurant en organisatie met allerlei initiatieven voor hulp. Alle opbrengsten gaan naar de U.K.

Het koeienras moet enig in de wereld zijn, met het beste vlees en de beste melk. Het zaad vd stieren wordt geëxporteerd omdat het zo kwaliteitsvol is.

Ik moet er wel aan toevoegen dat het echt mooie bruine koeien zijn en nog straffer: we hebben er geen foto van. Wel van een pleintje waar de familie koe als standbeeld staat. Ze zijn de trots v Jersey !

Dan fietsen we de andere kant uit langs de zee, door Le Jardin de la Mer, langs kleine yachthavens en genieten van mooie vergezichten.

Een tweedekker vliegt over, lager en lager en landt op het strand. Dan pas valt het ons op dat het strand afgesloten is om reden van de vliegtuigshow.

Het ene vliegtuig volgt na het andere, helikopters zoals die ene van Vietnam die nog 11 kogelgaten heeft, ze blijven maar komen. Achtervolgingen, duikvluchten, en para's die uit een enorm toestel springen. De straaljagers sluiten met het nodige lawaai de dag af.

's Avonds is de zee bijna glad, de terugvaart is veel rustiger. Of is het dat pilletje dat zijn werk doet?

Granville vanuit de zee is wel mooi, de meeuwen schreeuwen ook hier en wandelaars staan te kijken naar de ondergaande zon. Wij passen ons uurwerk aan en fietsen bij valavond terug naar ons Elna.

14sept

Vandaag is het marktdag. We fietsen naar Granville waar een gezellig sfeertje hangt. Er is een koor dat Franse chansons zingt, er zijn de kraampjes en een overdekte markt waar iedereen zijn/haar groentjes uit de tuin kan komen verkopen. De prijzen zijn toch wat duurder dan bij ons.

Na de middag trekken we onze wandelschoenen aan en gaan langs de promenade, door het kerkhof naar het geboortehuis v **Christian Dior**. Hier loopt een tijdelijke tentoonstelling vd kleding van Grace Kelly.

De tuin is een geurende bloementuin die uitkijkt over de zee, de zoete pastelkleurtjes vd tuinmeubeltjes passen perfect in het geheel. Fonteintjes en bloemenbogen, prieeltjes en witte banken, alles is zorgvuldig uitgekozen. Er kunnen maar 50 bezoekers tegelijk binnen. Het is warm en er worden lila parasolletjes uitgedeeld zodat de vele wachtenden een beetje schaduw hebben. Op de terugweg nemen we wat tijd op het kerkhof. Op vele graven staan kadertjes met scheepjes op...de zee is vlakbij... Een gedeelte vh kerkhof is voor de gesneuvelde Mariniers er zijn ook 10 Belgen bij.

Sommige graven zijn scheef gezakt. Een vrouw die een graf aan het opkuisen is vertelt bijna paniekerig dat de falaise leeft! (het kerkhof ligt op een falaise) "De kracht vd natuur" zegt ze, want ook rond de tuin van Dior zijn er recent stukken rots afgebroken.

Gisterenavond maakten we kennis met Belgen, Lieve en Guido en gingen aan de praat met vele mooie reisverhalen overgoten met een glaasje wijn en wat hapjes. Vanavond doen we het over, aan de overkant.

In de loop vd avond komt een Fransman even tot bij ons en vertelt dat het een speciale en uitzonderlijke nacht is. Hij doet me denken aan Beethoven. Een kop haar dat verward en verwaaid is maar zonder muziek.

Hij vertelt over de maan, La lune de recolte. De kleinste maan vh jaar en dat gebeurt in september. Vorige keer 19j geleden. Volgende keer binnen 71 jaar Doordat de maan zo ontzettend ver vd aarde staat, lijkt ze veel veel kleiner. En dat was ook zo! Deze stand vd maan zou invloed hebben op de oogst en standen vh water.

15 sept **Cancale**

Wow, wat een prachtige baai! Ze schittert in de zon. Een baai die zwanger is van oesterparken zover je kan zien. Het is weer is helder en heel ver, net voor de horizon zien we **Le Mont Saint Michel!** Het water trekt weg, heel de namiddag verder weg, ontelbare oesterparken komen bloot te liggen. Als je hier geen oester vindt, dan vind je ze nergens.

Een honderdtal restaurantjes biedt de vruchten van de zee aan en overal zit het vol. Aan de grote trap kopen we oesters met zicht op zee. Het lijkt wel een tribune als eerbetoon aan de zee en al haar vruchten.

Boven op de falaise staat een monument ter ere vd gesneuvelde soldaat, ze kregen een ereplaats...voor eeuwig zicht op zee.

16 sept **St Malo**

Na een zonnige ochtend, overtrekt de lucht boven St Malo. We fietsen de eeuwen oude stad rond langs de bastions die versterking gaven aan de geweldige stadsmuren, geven nu elke bezoeker een verre uitkijk. "**INTRA MUROS**" noemt men dit hier. Binnen de oude muren staan oude hoge granieten huizen die gezelligheid geven aan de straatjes. Wat kenmerkend is, zijn de bijna even hoge schouwen met kleine schouwpijpen erin. Veel vroeger had bijna elke kamer een kachel of haard, vandaar de vele schouwen.

St.Malo is altijd een belangrijke havenstad geweest voor Frankrijk. De stad kreunde en zag af onder WOII, maar alle huizen zijn terug in originele staat heropgebouwd.

De oude kasseien in de straatjes, die erg ongelijk liggen, schudden mijn hoofd

door mekaar en laten mijn tanden klapperen. Het is bijna niet te doen en we besluiten te voet verder te gaan. We volgen de koperen wegwijzers in de voetpaden (**l'hermine** wijst de weg) en nadien wandelen we het strand over tot op de **Grand Bé** vanwaar we een wijd zicht over de stad hebben. Maar ook de wandelpier tot aan de vuurtoren is mooi, zeker als de zon er dan toch doorkomt. De stad heeft vele poorten. Elke avond wanneer de klok "le Noguette" 22u sloeg, werden via de poorten langs de zee 24 waakhonden (Chiens du Guet) op de stranden gestuurd tegen boevenbendes en piraten. Ook nu nog luidt de klok elke avond om 22u. Op een bank uit de wind eten we onze broodjes. Bijna direct komen een meeuw met jong aangevlogen. Tot alles op was hebben ze staan krijsen en schreeuwen. Ze krijgen niets, de zee zit vol lekkers, dat ze daar maar iets gaan vangen.

St Malo ademt geschiedenis uit, over deze kasseien liepen paarden en ratelden karren en koetsen. Lange rokken zwierden elegant over het strand en de gezellige pleintjes. En vandaag waren het onze fietskes die bijna door mekaar geschud waren.

17, 18, 19,20 sept Ploubalay, St Jacut s/m , cap Ferhel, Erquy

Het blijft mooi, het wordt alsmaar mooier. Met O's en Ha's met verwondering en bewondering voor de natuur. Het ritme van de zee hier in Bretagne, eb en vloed, het lijkt wel veel langer te duren. De zee kleurt smaragdgroen en geeft plaats aan de mooie verre stranden. We fietsen omhoog, echt omhoog en dan weer gevaarlijk steil naar beneden. Gelukkig is er elektrische bijstand... We fietsen langs kleine kustwegen, door velden, door bossen met de geur van verse terpentijn die langzaam in groene potjes loopt. Ook langs een oude spoorwegbedding en over houten bruggen waarbij het geratel de vogels opschrikt. Het concert v d meeuwen lijkt wel een ode aan het moeras onder de brug. Mooie huizen met gevels in graniet en de rotsen die een roze schijn beginnen te krijgen. Ook de parkeerplaatsen en fietswegen hebben een tintje roze. De befaamde roze graniet is niet ver weg.

Erquy is niet alleen het fictieve geboortedorp van Asterix en Obelix, maar vooral samen met nog 2 havens in de regio de enige van waar men St Jacopschelpen mag vangen. 2 dagen per week gedurende drie kwartier. Straks gaan we proeven!

21/22 sept Hillion

We hebben volle zicht op zee en met een eigen terrasje. Wat leuk! Geen tafeltje openzetten en ook de zetels blijven ingepakt. De zee trekt weg, we wandelen naar daar beneden waar tussen de rotsen wilde oesters groeien. Kinderen komen met emmers vol de falaise op. Ze kunnen het met moeite dragen. Een half uur later komen ze op het strand aangelopen en

vertellen dat we gerust een dozijn oesters kunnen krijgen want ze hebben er teveel. Ik had nog een overschotje pofmaïs bij en had een kom popcorn voor hen gemaakt. Zij blij, wij blij!

Vandaag wandelen we de falaise rond, van de ene naar de andere, langs kleine smalle wegeltjes en paadjes door een natuurreserveaat. Tijdens de wintermaanden komen 30 000 vogels hier overwinteren. Aan de overkant zien we de bewoonde wereld waar het zondag is, St. Brieuc. We laten de wind door onze haren gaan, de wolken versieren de hemel en de meeuwen zitten allemaal in dezelfde richting. De wind kan hier lelijk huishouden, 130km/h is hier niet ongewoon!

22/9

Een wandeling over de falaise, hoog en laag, de wind in de haren, langs de mooie stranden en terug langs de falaise. Het heeft ons deugd gedaan. In de late namiddag gaan we zwemmen en ook dat deed deugd. We sluiten de dag af met een éénpansgerecht, een wijntje, twee mooie regenbogen en de regen op het dak.

We rijden 60km verder naar **Paimpol**. Van hieruit vertrokken vroeger vroeger de kabeljauwvissers naar Newfoundland. Pierre Loti schreef er een roman over en gaf zijn boek als titel "de IJslandvaarders". De oesters liggen voor de kust te groeien en hebben nu de plaats vd kabeljauw ingenomen en kregen zelfs een unieke naam de Paimpolaise. Er is zelfs een liedje over.

We wandelen in de regen langs de GR34, trappen in eendenkak en worden gelukkig niet echt doornat. We komen uit op het mooi haventje en gezellige straatjes. Een heerlijk koffietje met zicht op zee trekt ons weer op pad en de zon die ervoor zorgt dat alles snel opdroogt. We hebben de nodige Bretoense stappen op de teller! Die avond, na het zien van Le Gouffre schreef ik een sprookje voor de kleintjes thuis.

Heel vroeger, toen er nog een Koning in Bretagne was, Koning Jean Jacques de Bré Tagné, woonden de mensen allemaal in houten huizen. De Koning wou dat zo. Alleen hij, de Koning, woonde in een groot paleis van steen. Niet zomaar een soort steen, maar wel roze graniet. De Koning hield van graniet. Hij gaf de opdracht aan de wegenwerkers om langs alle straten lage granieten muurtjes te bouwen.

De bewoners vonden dit wel raar. De straten mochten muurtjes hebben, doch zij moesten in houten huizen wonen terwijl ze veel liever in stenen huizen zouden wonen. In deze regio v Bretagne was er ontzettend veel graniet, dus het lag voor de hand om graniet te gebruiken om huizen te bouwen. Maar dat was ten strengste verboden!

Toen de zoon van de hofnar, de kleine Gouffre, met keien aan het spelen was op de binnenkoer v h paleis, had Koning J.J de Bré Tagné hem in het oog. Hij moest steeds lachen met dat kleine kind dat alleen maar met keien kon spelen. Hoe kon het ook anders ? Een kind van een hofnar was een nietsnut, dat kon niets en deed ook niets. De Koning stak het dan ook niet onder stoelen of banken en lachte het kind te pas en te onpas uit !

De kleine Gouffre had dit gehoord en kookte van woede telkens wanneer de koning hem belachelijk maakte voor iedereen die het maar kon horen !

Ook de hofnar, de vader van Gouffre, had verdriet wanneer er om zijn liefhebbend zoontje gelachen werd. Dat terwijl hij al de moeite vd wereld moest doen om de Koning aan het lachen te brengen en af te leiden van zorgen en problemen.

De jaren gingen voorbij en er veranderde niets!

Of toch wel? De Koning schold Gouffre uit en benoemde hem als de grootste nietsnut van het land Bretagne! Gouffre die alleen maar met keien kon spelen.

Gouffre was ondertussen beste maatjes geworden met de prinses. Ook de prinses had al gehoord hoe haar vader haar beste vriend uitlachte! Dit werd ook teveel voor de hofnar, die zich niet meer kon beheersen en op een dag gewoon vlakaf in het gezicht vd koning zei dat zijn zoon een goede jongen was en geen nietsnut! De hofnar werd bijgestaan door de prinses die naar haar vader riep dat ze van Gouffre hield en ooit met hem zou trouwen! De Koning proestte het uit vh lachen, vond zijn dochter al even dom en verbood haar nog langer contact te hebben met Gouffre.

De prinses werd weggestuurd naar het land Normandïe en moest langs gevaarlijke donkere wegen het land uit. Gouffre volgde haar op een afstand, hij kon zijn geliefde niet laten gaan... Doordat het zo donker was en het overhaast vertrek gebeurde wat gebeuren moest, de koets kwam vast te zitten op een steile helling waarbij ze bijna omkantelde en de prinses uit de koets werd gekatapulteerd. De prinses zat geklemd tussen de rotsen en de zee kwam op...Gouffre zag het voor hem allemaal gebeuren en kon zijn prinses van de verdrinkingsdood redden toen hij net op tijd een stuk rots in de vorm van een kei met een dikke tak kon wegduwen. Ze reden terug naar het paleis. De prinses vertelde aan de koning wat er gebeurd was. Gouffre had zijn dochter gered, de koning kon niet anders dan hem belonen ook al wou hij dat niet echt. Hij dacht na, hij dacht heel lang na en kwam tot een besluit.

Als Gouffre, die zijn leven lang met stenen en keien speelde, erin kon slagen een stenen huis te bouwen met aan beide zijden een opstaande steen of kei die nooit zou omvallen, dan mocht hij met zijn dochter trouwen. In het andere geval werd hij verbannen naar een oord ver ver weg, het oord Condacum. Dit was een onmogelijke opdracht ! Gouffre zou nooit met de prinses kunnen trouwen, haar nooit meer kunnen zien en hij zou verbannen worden.

Tot hij op een dag in het noorden v Bretagne twee enorme rotsen rechtop zag staan ! Dat was de oplossing ! Daartussen bouwde Gouffre een huis van steen en de rotsen ernaast stonden er al eeuwen lang en zouden nooit omvallen. Gouffre kon tegen de zin vd koning met zijn prinses trouwen. Sindsdien heet heel de regio hier "Le Gouffre" en staan er in heel Bretagne huizen opgetrokken uit graniet en zie je geen enkele houten woning meer!

24/9

In de gietende regen arriveren we in **Plougian**. Na een potje verse koffie wandelen we tot aan de zee. De lucht is dreigend maar we zijn net op tijd terug voor ons middagmaal. Het klaart het op, we nemen de fietsen en rijden dit presqu'île rond.

In Bretagne staat bij sommige kerken de preekstoel buiten. Predikanten van lang vervlogen tijden lieten deze kunstwerken bouwen met negen treden om te bestijgen en in het midden een hoog kruis. Ik ben er opgeklauterd maar had geen toehoorders...

Het interieur en de sfeer vd kerk grijpt me naar de keel...dit is Bretoense stijl waar de visserij nooit ver weg is, ook in de kerk. Ik brand een kaarsje, voor iedereen die dit leest. Jan klautert dan weer op de grote roze rotsblokken langs de zee, mijnen held...maar ik zie hem liever op de begane grond fotokes trekken!

25/9 Plougrescant

Terwijl de wereld verder draait en Boris, Trump, en al die anderen aan politiek doen, rijden wij elke dag een stukje verder...we zijn nog steeds verbaasd en blij om het mooie Bretagne. Want overal, overal zijn de dorpen en zeer zeker ook de stranden proper. Geen papiertje of stukje plastic te zien, het valt op. We zijn nu toch al een tijdje onderweg en we blijven het herhalen, het is overal puur natuur. Zijn de Fransen dan echt zo milieubewust ? Dikke proficiat dan! Of doen de gemeentewerkers hun uiterste best ? We kennen het antwoord niet.

Bretagne is de moestuin v Frankrijk, zoveel is duidelijk. De bewoners langs de kust vertellen allemaal hetzelfde. Dat de grond zo vruchtbaar is dat er veelal twee keer kan geoogst worden per jaar komt niet alleen door het gunstige klimaat maar vooral ook door een oud gebruik dat nog steeds wordt toegepast: algen worden op het land als meststof gebruikt. Velen hebben in de kleinere dorpen hun werk op of met de zee. De vrouwen die houden zich met het land bezig en gaan algen scheppen op de grève. Dat is de naam voor het ruwe strand bedekt met zeewier en algen.

Ook vandaag snuiven we de zuivere Atlantische lucht op, de Atlantic beukt tegen het land, de zee slaagt het water tegen de rotsen, de bootjes dansen en wiegen op de golven, de zon is er niet, maar wij genieten van dit natuurschoon! La maison du Gouffre is tussen 2 rotsen gebouwd en waarschijnlijk één vd meest gefotografeerde huizen in de omtrek. De zee kreeg onze volle aandacht maar telkens we ons verplaatsen zien we dat er hard gewerkt wordt op de velden, het oogsten is volop aan de gang: artisjokken, bieten, kolen, rapen...het blijft hard labeur. In deze regio biedt de zee kreeft en krabben maar ook de oesters doen nog mee. Ook dat is hard labeur.

26,27,28 en 29/9 Trélévern

We staan achter een lage dikke muur met zicht op zee. Ideaal plekje om vanuit de mbh te genieten van de zee. Ik kan er uren naar kijken. Plots schrikken we ons en ongeluk! Het geluid en het gevoel dat iemand een emmer water over de snuit kapt. Het is hoogtij...en nu en dan krijgen we de zegen van de zee over ons.

Wij hadden in feite geen flauw idee hoe mooi Bretagne was. We zijn dan ook telkens verbaasd door de verscheidenheid in de natuur en in het landschap.

Er is uiteraard de oceaan met een unieke kust en de fauna en flora is verrassend! Er staan hier palmbomen in alle formaten. Het vriest hier nooit vertelt een bewoner ons die volop in zijn tuin aan het werk is. Er is geen één straat zonder hortensia. Ze staan massaal langs de wegen en in de tuinen, de klimop is zo bronstig dat je het van ver ruikt. Maar ook een soort laurier staat in de bloem met een heerlijke geur. Bloemen, overal bloemen en bomen zoals bij ons maar met daarbij dan de palmbomen. Het is een raar zicht.

De recente huizen zijn wit met donkergrijze daken maar ook de typische huizen met grijs graniet en blauwe houten luiken tekenen nog steeds het straatbeeld. Gisteren fietsten we langs kleine wegen op en af en ook langs de zee naar **Perros Guirec**. Vandaag reden we er met de mbh langs om in **Tregastel** aan te komen waar de kolosaal grote roze granietblokken of rotsen zijn. Ze zijn groot, heel groot. Niet alleen het zien ervan maar ook de felle wind is adembenemend. Vannacht hebben we niet veel geslapen want ons Elna schokte van hier naar daar bij felle windstoten. De opkomende zee deed er dan nog een schepje bovenop...ik heb het 's nachts toch liever wat kalmer.

30/9

We rijden even het interland in. **Morlaix** is gekend om zijn gigantische spoorwegbrug en aardig historisch stadje. Maar we hebben pech. Nergens de mogelijkheid om te parkeren, ons Elna is te groot. EN het regent... We rijden rustig door het stadje en hebben dat gezien waarvoor we gekomen zijn. Daarna rijden we een stuk van het "**circuit des Enclos**" af. **Le Enclos Paroissial** of vrij vertaald het parochie erf is typisch Bretoens. Er zijn er hier in de regio veel. Wij gaan enkele bezoeken. Rijke landbouwers liggen aan de basis van "les Enclos". Een ommuurde kerk met bijgebouwen, meestal kapel of dodenhuisje, bogen en rijkelijke portalen met beelden van zes apostelen aan beide kanten en nissen en een calvaire of preekstoel ook op het erf.

Door de jaren heen werd er bijgebouwd of gerenoveerd gedurende wel twee eeuwen lang! Bijgebouwd, opgebouwd, stukken afgebroken, beelden die vervangen werden enz.... Volgens de nieuwe stijlen en mode werden architecten bij de arm genomen om deze enclos aan te passen aan de tijd. Er was toen geld genoeg en de wedijver of strijd met naburige dorpen was groot. We spreken over

"monumentaliteit exceptionelle" tijdens de gouden jaren van Bretagne van de 15de tot de 17de eeuw. Tijd van intens Rooms Catholicisme, leerrijk en vooral met een sterke verbondenheid met het religieuze en het geloof.

Binnen in de kerken is nu nog te zien hoe kunstenaars van eigen streek bijbelse taferelen hebben verwezenlijkt. Het kleurenpalet van het passieverhaal is indrukwekkend. De steunbalken werden handgedraaid, gebeiteld en met sculpturen versierd. Bij ons Lieve Vrouwke brand ik een kaarsje, het is altijd wel voor iemand goed. Dit keer ook voor Jan en mezelf, dankbaar voor deze mooie reis. Het orgel lijkt wel op een grote tafel te staan met enorme poten of palen, je kan er maar net onderdoor. Levensgrote beelden en 500jaar oude wandtapijten geven ons een beeld van de kerken in het Bretagne van lang geleden.

We rijden met de mbh het circuit af, dat ons ondanks de regen toch ook een mooi beeld vd natuur geeft. Het lijkt sterk op onze Ardennen. Na een koffietje rijden we terug richting kust. Vannacht kunnen we onze dromen vangen in Saint Pol de Léon, vlakbij Roscoff.

1, 2 oktober

We blijven 3 nachten in **Saint Pol de Léon**.

De grote Baai van Morlaix is gekend door Engelstaligen, je hoort hier haast geen Frans. De haven van Roscoff (met rechtstreekse verbinding met Plymouth) ligt hier op een boogscheut vandaan. Dat verklaart veel.

We plukken kreukeltjes die lekker smaken bij ons aperitiefje. Het dorp zelf heeft een Bretoense kathedraal, opgetrokken uit ruwe graniet (zoals alle kerken trouwens die we ook op ons circuit van de Enclos hebben gezien). Het is er donker... maar wel anders dan andere kathedralen. Geen zijkapellen maar wel mooi houtwerk bij het "hoogkoor".

Op vele plaatsen hebben we het al gezien, de wasplaatsen. Soms met stenen kuip, de ene wasplaats al groter dan de andere. Het zouden zwemvijvers van nu kunnen zijn, maar neen het zijn de plaatsen waar vrouwen samen kwamen om de was te doen. Veel vroeger waren er grasvelden rond, den "blijk" zoals bij ons om de was te laten bleken in de zon.

St Pol de Léon heeft als logo een artisjok. Vele velden zijn reeds geoogst maar ook hier reden we door de moestuin van Bretagne. De artisjokken laat men soms doorgroeien voor de mooie decoratieve paarse bloem. "Bloemkolen, artisjokken, witloof, ui, sjalotten, rode kool, artisjokken groeien aan de kust..." zongen de kinderen van de streek. De "ceinture dorée", zoals Saint-Pol en omgeving nog niet zo lang geleden werden genoemd, produceert vandaag bijna 30 soorten groenten die over heel Europa worden geëxporteerd. Het huis vd artisjok is spijtig genoeg alleen op dinsdag open, dat is wel het nadeel soms vh reizen buiten het seizoen. Oude hotels van lang geleden werden opgeknapt en zijn zeer gegeerd bij de

toeristen. Daar waar vroeger de paarden werden gestald, staan nu stalen rossen....

3 okt Roscoff

Gisteren draaide alles rond de artisjok met zijn decoratieve paarse bloem en vandaag speelt de roze ui de hoofdrol! De vruchtbare gronden van Bretagne zijn er dankzij de groene algen die opgescheept werden en over de velden gespreid. Een betere meststof is er hier niet. De uien hebben hier de geschiedenis geschreven. Doordat ze zo massaal groeiden, veel vitamine C bevatten en met zeer lange houdbaarheid, werden ze op de vrachtschepen mee ingeladen. De ui van Roscoff was daarbij nog zeer voedzaam en scheurbuik kon voorkomen worden bij de bemanning op de lange zeilvaarten. Tot de boeren het idee hadden om hun zonen aan het einde vd zomer mee naar Engeland te laten varen met "tressen uien" over hun schouders, aan de fiets of een karretje. De jonge Roscoviten kregen in Engeland de bijnaam Johnnie. Wat zoveel wil zeggen als kleine jongen, little Johnnies. De roze ui werd beroemd tot in Schotland. Ooit waren het er 1500 jonge verkopers of Johnnies, nu nog 20...

We fietsen langs de oude haven, de vuurtoren en volgen de kust waar de wolken en de zon licht en lucht geven. Het knekelshuis naast de kerk doet me griezelen, alleen al het woord is eng. Gelukkig zijn er gezellige straten met leuke winkels. Belangrijke huizen of plaatsen worden voorzien van de nodige uitleg of aangeduid met een modern ijzerwerk in felle kleuren. Zo bvb een hotel waar ooit Alexandre Dumas een zomer verbleef om zijn "Grand Dictionaire de Cuisine" schrijven. Een plaat met recept van een gerecht met de roze ui hangt aan de gevel. We gaan het zeker uitproberen.

Als het donker is, wandelen we nog even naar de vuurtoren en zien Roscoff by night. Alles is stil en verlaten, maar de restaurantjes zitten vol. We staan op een aire de campingcar naast een niet meer gebruikt station, de trein komt niet meer...het zal een rustige nacht worden.

4 okt

Het was een heel rustige nacht, maar we hoorden de wereld wakker wel worden aan het verkeersgeluid want het is vrijdag en er zijn mensen die naar hun werk rijden. Wij rijden om ajuin en stoppen bij een grote loods, opgetrokken uit lage muren met golfplaten erbovenop, bij het familiebedrijf **Quemener**, of één van de drie officiële telers van de roze ui van Roscoff onder de "appellation d'origine protégée". De tuinbouwer zelf was nog een "Johnnie". Tegen de wand hangt een kleine houten fiets, kopie van het soort fiets welke men destijds gebruikte. Het uitvoeren van de uien naar de U.K. is zo kostelijk geworden en brengt enorm veel werk met zich mee zodat het familiebedrijf nu aan Lidl levert over heel Frankrijk.

Een tres uien maken, met een bruin papierstrookje en een touw, duurt 2 minuten, begint met een dikke ui onderaan, kleinere uien per drie en zo verder opbouwen. Een tres weegt om en bij de 2 kg. Het strak aantrekken van touw was niet alleen voor de stevigte belangrijk maar ook dat de ui niet zou beginnen doorschieten. De gang van natuur moest hierdoor tegengehouden worden. De uien zou je tot Pasen kunnen bewaren, vertelt Johnnie al lachend. De houdbaarheid op een droge plaats zou gemakkelijk enkele maanden bedragen. En toen was het mijn beurt om een tres te maken...het duurde lang, hij was te dik en te kort, maar het gewicht was min of meer goed ingeschat. Met een zakje van 5kg vertrekken we en ikke trots met mijn tres van 1,650kg.

Dan rijden we naar **Plouguernau** waar de hoogste vuurtoren van Europa staat.

5okt

We fietsen langs de kust richting **Phare de l'île Vierge**, de vuurtoren die niet alleen de hoogste van Europa is met 365 trappen, maar ook de enige ter wereld waarvan de binnenzijde betegeld is met 12 500 blauwe opaaltegels. Aan de waterkant heerst een geweldige drukte, het is hoogtij en de kleine boten worden uit het water gehaald. Het "seizoen" is gedaan...

Die avond schijnt de straal van de Phare ook bij ons binnen, hoe kan het ook anders, de straal heeft een alziend oog van 50km ! Wij knijpen een oogje toe...

6okt

Brest is gevestigd bovenop een enorme rots, bijna helemaal omwald. Dus trappen geblazen om tot boven te geraken. Brest was de belangrijkste havenstad tijdens WOII en werd door de Duitsers volledig verwoest. Een historische binnenstad is er niet. Alleen het "Chateau" kan nog oude verhalen vertellen, een eenzaam kanon, en een uitkijktoren die in veel vroegere tijden een vuurtoren was. Op de plaats van de oude kathedraal staat een nieuwe, even groot even imposant, maar modern. Heel hoog is het er en mooi, heel mooi. Ik was helemaal alleen en zong een strofe van een Marialiedje ... er was zelfs een lichte echo... Een mooi groot modern monument herinnert aan de oorlog ....jongeren spelen er met een skateboard...het leven gaat gelukkig verder.

Vanop de witte brug kijken we recht op een droogdok, maar echt een in de vorm van een schip. Een eind verder lagen er nog twee met marineschepen in voor onderhoud. Terwijl we staan te kijken komt een zeer oude driemaster de haven binnen onder assistentie van de politie, havenpolitie en 3 sleepboten.

Die avond stonden we aan een kleine inham **Tinduff**, een schitterende plek in de buurt van **Plougastel** om te overnachten. Wij met nog drie andere campers en de zee. De rust en de kalmte is zo stil dat we fluisterend naar de zonsondergang gaan kijken aan de rand van dit verborgen plekje.

7 okt

We rijden door een groot natuurgebied. Rustige wegen waarbij we ons in de Ardennen waanden, maar dan zonder dennen en sparren. De nog steeds groene loofbomen zijn blijkbaar nog niet van plan om ros te worden. We arriveren op het hoogste punt, in **Carnoët: La Vallee des Saints**. Raar maar waar een vallei op het hoogste punt. Hier staan momenteel honderden granieten beelden, heiligen uit de streek sommige beelden tot 4m hoog! Het is mistig en het regent, maar toch blijft het mooi en indrukwekkend. Tegen 2050 hoopt men dat er 1000 zullen staan ! Dit zijn kunstwerken uit onze tijd, het oudste is van 2008 en allemaal hebben ze een naam, meestal in het Bretoens. Elke kunstenaar die zich geroepen voelt, mag er een beeld komen zetten. Wij weten dat hier al heel veel talent is gepasseerd.

8 en 9 okt

We zijn in **Pont Croix**. Ons Elna krijgt een poetsbeurt en lakens wassen moet ook gebeuren. Ondertussen gaan we zwemmen, hier is een soortgelijk zwembad zoals vorige keer en weer voor ons alleen.

Pont Croix is hoog gelegen op een heuvelrug en kijkt uit over de verre natuur.

Rond de kerk bevindt zich nog een kleine kern v/h middeleeuws dorp. De kerk is weer anders en zo buitengewoon ! Zelfs het hoge plafond is beschilderd. Een zuilengalerij maakt de kerk donker of toch weer niet want het zonlicht zorgt voor mooie effecten via de gekleurde glasramen.

De deur v/h huis van een of andere notabele staat open voor het publiek. We hebben een "Bokrijkegevoel" want veel van wat we zien zou zo uit onze contreien kunnen komen. In het huis ernaast, waar nu een restaurant is, werden ooit de gevangenen opgesloten en had de rechter boven zijn zittingzaal.

10-14 oktober

We willen het meest Westelijke punt van Frankrijk **Pointe du Raz** toch wel gezien hebben. We rijden naar een baai er vlak naast en staan weer versteld om de schoonheid v/d natuur.

Dan rijden we een goede 180km verder en arriveren in **Quiberon**. Het weerbericht belooft voor dit schiereiland beter weer en alleszins enkele graden warmer. En dat klopt ! We kunnen nog een keertje fietsen zonder jas, heerlijk. De zon zorgt weer voor de mooie kleur v/d zee, de stranden liggen er verlaten bij, alles herpakt zich na een lange drukke zomer.

Vrijdag, visdag.

We bezoeken een wijk waar bedrijven, meestal familiebedrijven artisanale producten aanbiedt. We beginnen bij de zalmrokerij, het water komt je zo in de

mond. De koekjes krijgen ook onze aandacht en aan de overzijde krijgen we een rondleiding van 45min over sardientjes. Ook een suikerbewerker en een confituurbedrijfje maken de straat rond.

De sardienen worden met de hand in het blik gelegd nadat het kopje en de staart er werden afgesneden. Het is de zee zelf die bepaalt hoeveel blikjes hier elke dag worden gevuld. Daarom werkt men met seizoenarbeidsters omdat men nooit precies weet hoeveel werk er zal zijn.

Bij de viswinkel kopen we lieu of koolvis. Boter, citroensap, bakken, peper, zout, peterselie erover en klaar. Het was zoals de visboer zei: een delicatessen!

We fietsen de ronde v Quiberon langs de ruwe rotskust, stoppen aan elke mooie baai, en trotseren de wind achter elke bocht. Het fietspad door de duinen is zalig en we kronkelen mee zover we kunnen.

Aan een visrestaurantje met de voeten bijna in het water proberen we de kleine menukaart uit. Uit de wind in de zon is het zalig.

We verlaten de camping om aan een verlaten strand vast te stellen dat de camperplaats tijdelijk gesloten is. Maar toch kunnen we even verder overnachten! Op een gebied met strand van wel 57 voetbalvelden groot !!! staan we uiteindelijk met 4 mbh en het einde van de dag geeft een mooi schouwspel van wolken met de donkere lucht.

De weersvoorspellingen doen onze plannen wijzigen, we gaan huiswaarts draaien...kilometers en kilometers rijden om toch nog in de regen te moeten doorbrengen is ook niet echt de bedoeling. We zullen een volgende keer de draad in Bretagne terug oppikken. De terugreis gaan we over 14 dagen verdelen en blijven plakken waar het goed is, we zien wel.

15/10

De volgende morgen rijden we naar **Fougeres**, een middeleeuws stadje op een geweldige rots. Als onze wandeling bijna rond is, kondigt een zwarte lucht onheil aan...tijdens ons koffietje valt de regen met bakken uit de hemel...maar het is wel 21gr...

Na een zeer rustige nacht in Fougères rijden we langs kleine D-wegen naar **Lisieux**. De maisvelden zijn leeggemaaid en de bomen zijn in herfstkleuren aan het pronken in het zonlicht.

We rijden door de streek van de cider en calvados, de appelbomen zijn bijna allemaal leeggeplukt . Een vrachtwagen van Présidentkaas met citerne vertrekt van bij de melkveehouders en wij rijden daar gewoon tussendoor. Tot in Lisieux. Daar staat een bijzonder mooie basiliek ter ere v St. Thérèse. Wat een mastodont! Gigantisch! Ik denk dat wij bij het binnenkomen vd basiliek wel enkele minuten met onze mond open hebben staan kijken... een ontzettend grote basiliek met mooie gekleurde,taferelen die met miljoenen mozaïeksteentjes is

bezet. Aan de zijkanten zijn er kapellen uit landen v heel de wereld en het altaar, met marmeren trappen ervoor, is een geschenk van Australië.

Onder de basiliek is een kleurrijke crypte vd ouders van de **H. Thérèse**, ouders die zalig verklaard werden. Het is er heel vredig en stil. Er komt een groep paters binnen die rond de crypte gaan zitten. Ze beginnen te zingen...de stilte wordt gedragen door de mooie stemmen en gezangen...om kippenvel van te krijgen.

Het levensverhaal vd H. Thérèse, de sfeer, de gezangen....het raakt me. Ik brand een kaarsje en ben blij deze basiliek te hebben gezien en het mooie levensverhaal te hebben gehoord.

Onze dag eindigt in **Houlgate** aan de zee. Onze wielen staan net niet in het water en een dubbele regenboog kleurt onze avond, in mijn verbeelding zwemmen we naar de pot goud ....maar dat sloeg tegen....het zat er vol goudviskes. Weer een dag vol pracht voegen we toe aan onze reis.

16 en 17/10

Dat het ooit op een 16de oktober een hele dag kon regenen en blijven regenen in **Houlgate** had ik niet durven denken, maar het is gebeurd. Een dagje niets doen dus. Maar 17/10 maakt veel goed. De zon is er en nodigt velen uit op het strand. We beginnen met een mooie strandwandeling in de voormiddag en na de middag gaan we fossielen zoeken. Het natuurgebied met zwarte rotspartijen kreeg als naam "les vaches noires" omdat bij hoogtij het net lijkt of de zwarte rotsen koeien zijn die in de zee staan te grazen. Lijkt wel préhistorisch en dat is het ook. Het zijn hoopjes klei die afgebrokkeld zijn met fossielen in. Schelpjes v miljoenen jaren geleden!! Dit is dan ook het natuurgebied **Des Vaches Noires**. Dit gebied loopt uit op het strand bezaaid met hopen klei. Aanvankelijk dachten we dat het stenen waren maar daar hadden we ons ferm vergist. Door de enorme kracht van de golven, breken stukken klei af en vallen op het strand. In die hopen klei zitten fossielen van miljoenen jaren oud ! Samen met de oeroude schelpen steken er ook stukken groen koraal uit. We blijven er af maar een fotoke mogen we zeker mee naar huis nemen. Een prehistorisch strand, zo zou je dit kunnen noemen, strand waar we de tijd bijna vergeten waren want de zon zakt al ferm weg. Het is al na 18u als we terug bij de mbh zijn. Op de horizon verschijnen lichtjes, boten die wachten om Le Havre binnen te varen...

18/10

We fietsen de kust af en komen terecht in de Historische kunstwijk van **Dives sur Mer. Les Halles**. Hier wordt ook nu nog markt gehouden! Er is geen

fundament maar de steunbalken steunen op granieten blokken. Het lijkt wel een omgevallen boot. Hier is destijds Willem de Veroveraar met 8000 manschappen vertrokken om Engeland te veroveren. Aan de jachthaven kiezen we voor een "talooreke lekkers uit de zee". We zitten op een terras en genieten van het zonneke. Met wind in de rug fietsen we terug naar ons Elna en zitten weer op de eerste rij wanneer de zon in de zee zakt.

19/10

Fécamp met een bezoek aan het **Palais Bénédictine**.

We lezen het weerbericht... de volgende 4 dagen veel regen ....dag en nacht... dus dat betekent dat we vandaag nog een laatste dag kunnen fietsen langs de kust en de haven waar we vis en lekkers kopen voor een laatste keer buiten te eten en te genieten want we beslissen dus om huiswaarts te rijden en dat ging heel vlotjes.

Na een lekker pakske fritjes zijn in onze vernieuwde straat aangekomen.

Wij bewaren heel mooie herinneringen aan deze reis!

De kleuren van Bretagne, de geur en de smaak van alles wat de zee aanbiedt.

De natuur van Bretagne met een rijk gevulde tafel aan groenten en fruit.

De geschiedenis van Normandië en Bretagne, geschiedenis die ook de onze is en waar men gestreden heeft voor uw en ons huidig leven.

Het mooie Jersey en alles wat we nog aan cultuur hebben ontdekt.

Dit is een reis die ons tweetjes veel deugd heeft gedaan en toen Jan in onze straat stopte en zei: *"voila mijn meisje, dat hebben wij weer goed gedaan..."*

toen had ik percies een stofje in mijn ogen...